

mig — og han havde dog mit trykte Ord ved Siden af det talte — saa maa det dog en eneste Gang være mig tilladt at erklære, at jeg ikke forstod ham; enten det nu har været paa Grund af Begrebsmangel hos mig, eller det har været af Mangel paa Tydelighed i hans Udtalelser. Den ærede Rigsdagsmand for Holbø Amt's 2den Valgkreds (Tscherning) gif et Stykke videre, idet han paastaar, at det er en lykkelig Tilstand, at vi ikke vide, hvor Kirken ender og hvor den begynder; jeg maa tilstaae, at jeg aldrig har kunnet begribe, at en saadan Dæmringstilstand, en saadan Taagetilstand, en saadan Uvidenhed med Rette kunde betegnes som en lykkelig Tilstand; jeg veed meget godt, at de Herrer Poeter finde noget meget Poetisk ved enhver Dæmringstilstand, og for dem kan den maaskee være ret tiltalende, ret behagelig, men for os profaiske Rigsdagsmænd troer jeg ikke, at der er nogen sær Grund til at kalde den Tilstand, hvor man hverken veed, hvor Kirken ender eller hvor den begynder, og altsaa heller ikke veed, hvor det borgerlige Samfund's Retigheder og Pligter begynde og hvor de ende — for os, siger jeg, kan en saadan Tilstand umulig betragtes som sær lykkelig. Disse forskjellige Dyringer af de tre nævnte Rigsdagsmænd skal jeg besvare med et Par Ord, som bleve udtalte af den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amt's 5te Valgkreds (Hafs); han sagde nemlig, at der var Frihed for den, som traadte ud af Folkekirken, men at vi ogsaa skulde tænke paa at skaffe Frihed for dem, der ikke vilde træde ud af den; ja, det er det, jeg mener, at vi saameget som mulig skulle sørge for at skaffe dem Frihed, der ikke ville udtræde af Folkekirken; vi skulle ikke lokke en Eneste til at indtræde i den, men vi skulle heller ikke lokke eller tvinge en Eneste til at træde ud af den. Sædvanligt forekommer det mig, at Forholdet maa have staaet noget uklart for den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amt's 2den Valgkreds (Krogsh), da han sagde: Grundloven giver al den Frihed, som Individerne kunne fordre; thi han maa ikke have tænkt paa, at vi dog siden den Tid have faaet Sognebaandet løst, at vi have faaet Tvangsdæbningen ophævet, at vi have faaet Dæbningens ophævet, at vi have givet fremmede Sæder Ret til frit at bevæge

sig i Landet o. s. v. o. s. v., og derfor Grundloven virkelig giver al den Frihed, som Individerne kunne fordre, saa ville jo alle de Lovgivningsarbejder, jeg her har nævnt, være meningsløse og betydningsløse, idet selve Grundloven da maatte have givet alle disse Friheder. Derfor den ærede Rigsdagsmand saaledes træder op i Kamp mod de Love og Bestemmelser, der ere givne af tidligere Rigsdage og tidligere Regjeringer, ja, saa kan jeg ganske vist ikke forundre mig over, at han træder op i Kamp mod det Forslag, som jeg ene er fremkommet med, og som hverken har faaet Rigsdagens eller Regjeringens Sanction. Men det er netop Sagen, hvad den ærede Rigsdagsmand for Aalborg Amt's 5te Valgkreds (Hafs) fremhævede, det er ikke nok at sørge for deres Frihed, som træde ud af Folkekirken, fordi det, virkelig ret og alvorlig betragtet, er en sørgelig Frihed at skulle være nødt til at træde ud af Folkekirken, og det maaskee for en enkelt Bestemmes Skyld, medens man maaskee, naar der i den Retning blev givet Frihed, kunde befinde sig vel i Folkekirken, ikke alene befinde sig vel derinde, men kunde være et frugtbringende Medlem af den. Enten man derfor seer hen til den, der træder ud af Folkekirken, eller til dem, fra hvem den Paagældende træder ud, er det en alvorlig og sørgelig Begivenhed, som man skal gøre Meget for at undgaae. Det vidste man ogsaa allerede i Cancellitiden, og derfor synes det mig, at vi saameget bedre burde vide det. Derfor de Herrer ikke vide det, eller ikke mindes det, saa skal jeg dog fortælle dem, at i Cancellitiden var der en Borger i Fredericia — han har; senere sidet her som Rigsdagsmand — det var Nilsbruger R. Ottesen, som forøvrigt var enig med Folkekirken og ikke vilde træde ud af den, men der var to Spørgsmaal, hvori han ikke kunde være enig med den og som besværede hans Samvittighed; det ene Spørgsmaal var, at Daaben foregik ved Doversning med Vand istedetfor ved Neddyppelse i Vand, og det andet var, at Brødet ved Nadverens Nydelse ikke blev brudt. Da han sølte sin Samvittighed besværet derved, henvendte hans Sognepræst, Dr. Nørden, sig til Cancelliet og fik dets Tilslutning til at døbe denne Mand's Børn ved